

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

IX. Quando iudex aut executor possit vel teneatur censura ligatum
denunciare publicè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

etiam publicè inobedias, non obinde censura ligaris, quia non aduersus præceptum, cui iudex censuram annexit, deliquisti, sed contra præceptum iuris naturalis non resistendi potestati iuste, nisi non iustum indicanti. Præterquam quòd præsumi non debet Ecclesiam velle te suis censuris ligare ob transgressionem præcepti ex falsa præsumptione, & errore procedentis, quòdque verum præceptum non est, utpote quod non præcipit iustum, æquum, & rationale.

16. Hinc fit obligatioem, quam habes abstinendi in publico ab omnibus actibus, qui per censuram prohibentur non oriri ex vi censura, neque ex præcepto, cui iudex eam annexit, ut minus verè dixerant Suar. Coninch. Laym. locis alleg. sed ex præcepto, & obligatione iuris naturalis, quo teneris censuram communi hominum sensu veram obleruare, ne potestatis Ecclesiasticæ videaris contemptor. Quod autem ex vi censura hæc non possis habere obligationem conitat, quia illa censura nulla est, & quod nullam est, nullum præstat impedimentum. Item apparentiæ censura non possunt competere idem effectus, qui censura verè competunt. Minus oriri potest obligatio abstinendi ab actibus per censuram prohibitis ex præcepto, quo ipsa censura imponitur; quia præceptum illud nihil de hac priuatione censuram ipso iure subsequentem curat, quippe versatur circa objectum longè diuersum, nempe solutionem debiti existimari, executionem matrimonij in foro externo promissi, quod censuram, & illius effectus antecedit.

Secundò fit ob prædictam censuram te non esse priuatum communionem fidelium, Ecclesiæ suffragis, iurisdictione spiritali, neque incapax fore irregularem; quia hi effectus censura verè annexantur, sed non illius existimationi; vti docuerunt Suar. disp. 4. sect. 7. num. 20. Coninch. disp. 13. dub. concl. 4. Aula 2. p. cap. 6. disp. 1. dub. 3. concl. 4. Layman. dictio lib. 1. tract. 5. par. 1. cap. 6. coroll. 1. In foro autem externo censendus es omnibus iis bonis priuatus, quia in eo foro verè censura ligatus reputaris. Quapropter si collatio beneficii irrita declaratur, tenebit effectum, & beneficium priuatus ipso facto eris, non quidem ex vi censura, sed ob commune Ecclesiæ bonum, ne prædictum beneficium alteri inualidè conferatur, vti aduertunt Layman. Suar. & Aula suprà.

17. Restat. satisfacere argumentis, num. 13. adductis. Ad primum ex D. Gregorio optime respondet Gratian. in cap. si Episcopus. 1. q. 3. dicens, D. Gregorium non dixisse sententiam iniuste latam esse seruandam, sed rimendam, rimendam inquam, id est, non ex superbia contemnendam, vti contemneretur, si eum scandalo illam violares. Adde intelligi posse Gregorium de sententia iniusta valida, quæ verè, & in conscientia ligat. Ad secundum dic ad valorem sententiæ non esse sufficiens quod iudex iuste, id est, seruato iuris ordine procedat, sed insuper requiritur quòd iustum præcipiat, quæ conditio deficit sententiæ ex falsa præsumptione procedenti. Ad tertium admitto, posse Ecclesiam innocentem probatum nocentem iis commodis spiritalibus priuare, si ad tuendam suam auctoritatem necessarium esset, vel expediret: sed ad prædictum effectum hæc priuatio necessaria non est, neque expediens, satis enim auctoritati Ecclesiæ prouidentur obligatione orta ex iure naturali seruandi in facie Ecclesiæ censuram. Ad quartum constat ex probatione nostræ sententiæ.

18. Ex dictis in hoc, & præcedentibus punctis colliges censuram aliam esse validam, aliam inualidam, aliam iustam, aliam iniustam: & hæc alia est valida, alia iniusta: censura valida, & iusta est, cui nullus defectus opponi potest. Iniusta valida, cui accidentaliter defectus inest, qualis esset si ex odio procederet, aut in propria causa, & verbo tenus, nec præmissa canonica monitione. Censura verò iniusta, & inualida substantialem defectum exigit, nempe si in inferente censuram deficiat auctoritas ob interpositam appellationem, vel officij remotionem, aut si absque citatione, ordinèque iudiciario fetatur, aut ob causam non legitimam.

PUNCTVM IX.

Quando iudex, aut executor possit, vel teneatur censura ligatum denunciare publicè.

- 1. Potest iudex te declarare, cum constat censura esse ligatum.
- 2. Verius est non teneri.
- 3. Per interpositam appellationem non suspenditur denunciatio censura latis à iudice ordinario. Secus à delegato.
- 4. Quid post Extrauag. Ad euitanda.

1. SI certum sit te in censuram suspensionis, vel interdicti incidisse, poterit iudex quando tibi placuerit te declarare, non tamen ad id teneri. Colligitur ex Clement. 2. De penis, vbi est sermo de suspensione. Et ex Clement. vlt. de censibus, vbi de interdicto agitur. Et tradit ex communi sententia Suar. disp. 3. sect. 1. num. 2. Quippe censura suspensionis, & interdicti non prohibetis eum aliis communicare. Quæ poterat esse

ratio, ob quam tenetur prelati ad declarationem procedere. Si verò in excommunicationis maioris censuram incidas, non est dubium posse Prælatum te declarare, iuxta textum in cap. pastoralis de appellationib. Quod intelligendum est de excommunicatione lata ab ipso iudice; nam si in censuram latam à iure incidas, nequit iudex te denunciare, & declarare, quin prius proferat sententiam declaratoriam criminis, etiam si crimen notorium sit. V. G. percussisti clericum, vel in monasterio monialium ingressus fuisti, non te poterit iudex denunciare vt excommunicatum, quin prius declaret te fuisse clerici percussorem, aut monasterium monialium ingressum esse. Quæ declaratione posita ad denunciationem procedere poterit.

1. Teneri autem ad eam declarationem faciendam videtur colligi ex cap. cura 11. quæst. 3. vbi Honorius inquit: Cura fit omnibus Episcopis excommunicationum omnino nomina tam ipsi vicinis quam suis parochianis pariter indicare, cique in celebri loco posita præ foribus Ecclesiæ cum suis contententibus inculcare, quatenus in vtraque diligentia excommunicatis Ecclesiasticis aditus excludatur, & excusationis causa auferatur. Verum hoc de nominatum excommunicatis intelligitur. Excommunicationis enim penam dupliciter subimus, & dum reatum incurrimus, & dum sententia notamur. Hæc Pontifex. In quo textu nullum est verbum præceptum indicans. Nam verbum illud. Cura fit omnibus Episcopis, idem significat, ac pro commendato habeatur. Item solum loqui videtur de excommunicatis nominatum iam declaratis; quia solos illos, & manifestos clerici percussores obligantur alij defices vitare, iuxta Extrauag. Martini V. ad euitanda scandala editam in Concilio Constantiensi, illisque tantum Ecclesiasticis aditus interdicitur. Quocirca censuram cum Suar. loco allegato nullum in iure esse laicum præceptum, iam asseruntur Episcopi excommunicatum declarare, & maxime ea forma, & tenore, qui præscribitur in dicto cap. cura. Sed hæc obligatio ex munere Episcopali oritur, quæ tunc obligabit, quando prudens arbitrio fuerit necessarium, vel ad excommunicati correctionem, vel ad aliorum dampnum præcauendum.

3. Sed inquires, an per interpositam appellationem impeditur iudex à denunciatione censura faciende. Respondeo in censuris ab ipso iudice latis, quæ certum est te contraxisse, non impeditur iudex si ordinarius est ab illarum denunciatione, tamen si appellationem accepit, vti decidit cap. pastoralis de appellationib. At si iudex sit delegatus nequit ad denunciationem procedere appellatione admitta, vt rectè aduertit Abbas cap. pastoralis §. præterea. Et §. cum autem, num. 13. de officio delegati. per textum ibi, quia admitta appellatione definit esse iudex in illa causa. At in censuris à iure latis, tamen sequatur sententia declaratoria criminis, nequit iudex sine ordinarius, siue delegatus interposita appellatione legitimam ad denunciationem procedere: quia ea appellatione posita non constat formaliter te in censuram incidisse, sed solum virtualiter, quatenus tali delicto est annexa censura: appellatio namque non est à censura clarè incurfa, sed à declaratione delicti, cui censura annexitur, atque adeo à censura dubia, vt rectè notat Couarruu. cap. alius mater. 1. p. §. 10. num. 4. Suar. dict. p. 3. de cens. sect. 14. num. 20.

4. Addit Nauarr. in cap. cum contingat de Rescriptis, num. 6. num. 7. appellationem semper impedire denunciationem excommunicationis post Extrauag. Ad euitanda scandala: quia facta denunciatione obligantur fideles excommunicatum vitare, quæ obligatione ante denunciationem non tenebantur, ac proinde excommunicatus denunciatione videtur amplius ligari, cum ob eam vitetur à fidelibus. Sed rectius Suar. dicta sect. 14. num. 20. contrarium tenet, eo quod vitatio excommunicati non tam est vinculum ipsius excommunicati, quam aliorum fidelium, qui à communicatione cum excommunicato prohibentur. Ipse namque excommunicatus non amplius facta denunciatione ligatur excommunicatione, quam antea, cum aquè ante declarationem, ac ea posita obligatur à communionem fidelium abstinere. Quæ est ratio cap. pastoralis. §. verum de appellat. ob quam denunciatio excommunicatum non incurram subsequitur. At si posita denunciatione reuocata non esset, censet Suar. per interpositam appellationem denunciatorem suspendi; quia eo casu cessat decisio dicti cap. pastoralis, siquidem posita denunciatioe strictius ligatur censuram, quam antea.

PUNCTVM X.

Qualiter effectus censura suspendi possit?

- 1. Enumerantur effectus censura.
- 2. Explicatur, qualiter effectus censura suspendi possit.

1. Duplicem effectum censura signare possumus: alium proprium, & immediatum; alterum remotum. Effectus proprius censura triplex est; primus 2, & formalis, & in